

de profesorul Mihai Ștefănescu a prezentat opt piese începînd cu madrigaliștii din secolul al XVI-lea și terminînd cu compozitorii români contemporani, toate atrăgătoare și executate impecabil. S-au remarcat cu această ocazie cei doi soliști Ioan Ciolacu și Liliana Ciobotea. Întreg concertul a fost deosebit de apreciat de oaspeții veniți din toate județele țării, cele două formații muzicale fiind răsplătite cu îndelungate aplauze. Toți participanții au primit medalia jubiliară și volume de documente editate de filială.

CORNELIU TĂMAȘ

Concluzii privind situația arhivelor create de organizațiile socialiste din ramurile industriei ușoare și finanțe bănci

În baza atribuțiilor ce-i revin din prevederile Decretului nr. 472/1971 Direcția Generală a Arhivelor Statului îndrumă, coordonează și controlează activitatea de evidență, selecționare, păstrare și valorificare a documentelor din Fondul Arhivistic Național, create și deținute de organizațiile socialiste și celelalte organizații.

În această activitate se urmărește inventarierea și selecționarea atît a documentelor create în trecut, dar mai ales a celor create în ultimele decenii, documente care atestă procesul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, marile transformări care au avut loc în domeniul industriei, agriculturii, științei și culturii, procesul de creștere și formare a conștiinței socialiste.

Scopul acestei activități constă, în primul rînd, în pregătirea în vederea preluării în depozitele Arhivelor Statului a documentelor de valoare documentar-istorică și introducerea lor în cercetarea științifică și, în al doilea rînd, eliminarea maculaturii și redarea ei în circuitul economic.

Preocupată pentru punerea în aplicare a prevederilor și dispozițiilor din documentele de partid și de stat cu privire la recuperarea și revalorificarea materialelor refolosibile, Direcția Generală a Arhivelor Statului a întreprins măsuri de impulsione a selecționării documentelor în scopul dării la retopit a unor cantități sporite de maculatură, contribuind astfel la protejarea fondului forestier al țării, la economisirea energiei necesare fabricării celulozei din lemn, realizînd totodată eliberarea spațiilor de depozitare și reducerea, pe această cale, a cheltuielilor destinate de organizații păstrării și conservării documentelor.

Îndrumarea și controlul muncii de arhivă de la toate organizațiile se realizează prin instruirea personalului și responsabililor de arhive, a comisiilor de selecționare, prin cuprinderea în acțiuni de control a principalelor organizații la intervale de cel puțin 2 ani, prin confirmarea lucrărilor de selecționare, sprijinirea instituțiilor centrale în elaborarea indicatoarelor termenelor de păstrare și prin acordarea unui ajutor direct în organizarea și selecționarea documentelor. În situațiile extreme, de încălcare a prevederilor legislației arhivistice, se aplică amenzi contravenționale conducerilor organizațiilor care nu inițiază măsurile impuse de prevederile Decretului nr. 472/1971 și lucrătorilor de la arhivă care nu execută sarcinile ce le revin.

Pentru cunoașterea cât mai exactă a volumului de documente și a stadiului lor de prelucrare, Direcția Generală a inițiat controale pe ramuri de activitate, ceea ce permite o privire de ansamblu asupra situației arhivelor, luarea măsurilor necesare de impulsioneare a muncii și crearea posibilității informării organelor centrale de ramură cu date concrete, reale. În acest scop a fost elaborat un formular statistic pentru colectarea tuturor datelor necesare: numărul de organizații pe ramură, fonduri de arhivă deținute de acestea și vechimea lor, situația inventarierii și selecționării documentelor, cantitatea pregătită pentru preluare la Arhivele Statului, arhiva creată în anii 1978—1981 și cit din aceasta are valoare permanentă, spațiul de depozitare (spațiul ocupat și cel necorespunzător acestui scop), situația încadrării în funcții a personalului de arhivă și pregătirea acestuia.

Centralizarea datelor din toate ramurile va permite efectuarea unui studiu cu generalizarea concluziilor la nivelul economiei naționale, cu întreaga problematică și măsurile ce se vor impune.

Controlul arhivelor din ramura industriei ușoare inițiat în trimestrul II/1982 a cuprins un număr de 335 unități, inclusiv ministerul de resort, și a scos în evidență faptul că ministerul și unitățile subordonate dețin în prezent 110.000 m.l. poliță-raft arhivă din anii 1902—1982 (însușind 725 fonduri arhivistice), față de 81 251 m.l. atestați la un control similar, efectuat în 1978.

Creșterea volumului de arhivă, în condițiile în care prin impulsionearea selecționării documentelor s-au eliminat însemnate cantități de maculatură iar unele filiale ale Arhivelor Statului au trecut la preluarea fondurilor, se explică prin intrarea în funcțiune a noi obiective industriale și unități de cercetare, crearea de documente.

Ca urmare a măsurilor întreprinse pentru aplicarea prevederilor Decretului nr. 472/1971 preocuparea organizațiilor pentru munca de arhivă a crescut, situația arhivelor fiind în prezent îmbunătățită față de perioada anterioară. Astfel, din totalul de 110 000 m.l. arhivă, 93 800 m.l. sînt inventariați, iar din aceștia 3 682 m.l. sînt deja pregătiți pentru depunere la Arhivele Statului.

Urmărind dinamica activităților desfășurate în aceste arhive constatăm că există 47 675 m.l. arhivă inventariată și parțial selecționată (în funcție de expirarea termenelor de păstrare), 24 325 m.l. inventariată și neselecționată (în aceasta înscriindu-se arhiva creată în ultimii ani, a cărei selecționare n-a fost abordată neavînd termenele expirate); 2 179 m.l. neinventariată și selecționată pe categorii globale de documente și 13 878 m.l. neinventariată și neselecționată.

S-a constatat, totodată, că un procent de cca 10% din cantitatea totală de arhivă este neinventariată și neselecționată (13 878 ml) față de 25% existentă în această situație la controlul din 1978.

Indicatorii privind arhiva creată în ultimii patru ani evidențiază creșterea anuală a arhivei unei întreprinderi cu 40—70 m.l., din care între 5—8% documente cu valoare permanentă, inclusiv actele de personal și plata retribuției, care nu au valoare documentară dar care, datorită valorii practice îndelungate, beneficiază de un regim corespunzător de păstrare.

Ministerul Industriei Ușoare deține 10 fonduri arhivistice, însumînd 3 400 m.l., din care 2.300 m.l. inventariați și neselecționați și numai 500 m.l. inventariați și selecționați, activitatea în cadrul arhivei fiind, în prezent, întreruptă din lipsă de personal calificat.

Mari cantități de arhivă se află la întreprinderile din Municipiul București și Sectorul Agricol Ilfov: 35 700 m.l. din care peste 29 000 m.l. inventariați; în județele Bacău — 4 485 m.l. din care 4 200 m.l. inventariați; Bihor — 4 385 m.l. din care 3 600 m.l. inventariați; Cluj — 3 923 m.l. din care 3 800 m.l. inventariați; precum și în județele Satu Mare, Prahova, Timiș ș.a.

În județul Arad, ca urmare a lucrărilor de inventariere și selecționare, filiala Arhivelor Statului a preluat o însemnată cantitate de arhivă de la unități ale industriei ușoare, în Municipiul București au fost lăsate în custodie fondurile pregătite pentru preluare, în județul Suceava a fost eliminată din arhive, în anii 1975—1982, o cantitate de cca. 50 tone maculatură.

În același timp se mențin încă deficiențe în constituirea arhivei curente, determinate de inexistența nomenclatoarelor sau de neaplicarea lor, iar unele întreprinderi industriale nu au efectuat inventarierea și selecționarea arhivelor pe care le dețin.

Arhivelor din ramura industriei ușoare le-a fost destinat un spațiu de depozitare de 19 500 m.p. aproape în întregime ocupat cu arhivă, din care 1 700 m.p. prezintă condiții improprii de păstrare, depozitele fiind înșalubre, umede, inundabile etc.

În urma încheierii controlului pe ramură a fost informată conducerea Ministerului Industriei Ușoare cu privire la constatările rezultate și au fost propuse unele măsuri menite să ducă la dezvoltarea în continuare a muncii, la remedierea neajunsurilor.

Ca prioritate se impune refacerea indicatorului și apoi a nomenclatoarelor și punerea lor în aplicare cu decizii severe pentru respectarea prevederilor Decretului nr. 472/1971 privind Fondul Arhivistic Național, impulsionearea activității de selecționare a documentelor în vederea predării la Arhivele Statului a documentelor de valoare și introducerea maculaturii în circuitul economic.

Totodată se impune instaurarea unui sistem de control din partea centrelor de profil asupra muncii de arhivă și o mai bună colaborare cu organele de îndrumare și control ale Arhivelor Statului.

VOICA COMAN

În primul trimestru al anului 1983 s-a efectuat îndrumarea și controlul organizațiilor socialiste centrale și locale din ramura finanțe-bănci, pe baza unui plan tematic de control adaptat la specificul acestor arhive.

Din analiza datelor centralizate pe ramură a rezultat că la cele 8 instituții centrale din sectorul finanțe-bănci există o cantitate totală de 21 005 m.l. din care 18 951 m.l. este inventariată și selecționată. Se poate aprecia că la Banca Națională a R. S. România, Banca Română de Comerț Exterior, Ministerul Finanțelor și Banca de Investiții, întreaga cantitate de arhivă este inventariată și selecționată. De asemenea, aceeași situație a fost constatată și la instituțiile teritoriale din această ramură, în județele: Argeș, Brașov, Buzău, Gorj.

În ceea ce privește spațiul de depozitare rezultă că în prezent datorită selecționării periodice a documentelor, există peste 2 700 m.p. spații de depozitare libere la Banca Națională a R. S. România, A.D.A.S., Ministerul Finanțelor și în județele: Cluj, Covasna, Dolj, Galați, Harghita, Olt și Vaslui.

Controlul efectuat a scos în evidență și unele aspecte negative privind evidența, selecționarea, inventarierea și condițiile de păstrare a documentelor.

Analizând datele statistice centralizate din teritoriu rezultă că din cantitatea totală de 103 240,50 m.l. numai 48 397,55 m.l. sînt arhivă inventariată și selecționată, ceea ce reprezintă doar 48% din cantitatea totală de arhivă deținută de instituțiile teritoriale din ramura finanțe-bănci. Această situație se întîlnește în Municipiul București — 2 363 m.l. și în unele județe cum sînt: Arad — 952 m.l., Botoșani — 668 m.l., Călărași — 398 m.l., Dimbovița — 550 m.l., Dolj — 922 m.l., Mureș — 900 m.l.

Totodată există mari cantități de arhivă neinventariată și neselectată la : C.E.C. — 1 200 m.l., în Municipiul București — 10 000 m.l., în județele Sibiu — 1 776 m.l. și Mehedinți — 1 259 m.l.

În ceea ce privește condițiile de păstrare a arhivei a reieșit că peste 2 000 m.p. sînt improprii pentru depozitarea în bune condițiuni a materialelor existente.

Cercetînd categoriile de documente create de instituțiile din această ramură s-a evidențiat și faptul că majoritatea acestora sînt acte financiar-contabile, care au termene de păstrare temporare, iar numai o mică cantitate sînt documente cu termen de păstrare permanent.

Pentru îmbunătățirea muncii de arhivă la instituțiile din sistemul financiar-bancar se impune ca în viitor, cu sprijinul Arhivelor Statului, să se actualizeze indicațiile termenelor de păstrare a documentelor create în această ramură în sensul reducerii termenelor pentru categoriile de documente ce depășesc 15 ani.

De asemenea, este necesar să fie impulsionată activitatea comisiilor de selecționare în vederea inventarierii și selecționării periodice a documentelor cu termen de păstrare expirat.

NICOLAE CĂPĂȚINA

Documente de arhivă în sprijinul cunoașterii și valorificării resurselor hidroenergetice din Oltenia (I)

IZVOARE DOCUMENTARE CU PRIVIRE LA POTENȚIALUL HIDROENERGETIC AL OLTENIEI ȘI POSIBILITATEA DE REACTIVARE A A UNOR OBIECTIVE LA NIVELUL DESCOPERIRILOR ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ACTUALE

VICTOR CHIRIȚĂ

Cunoașterea și punerea în valoare a tuturor resurselor țării, inclusiv a celor folosite într-o perioadă mai îndepărtată sau mai apropiată de înaintașii noștri, este o îndatorire patriotică.

Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu „programul de dezvoltare a bazei energetice a țării nu se adresează și nu este numai un program al producătorilor și furnizorilor de energie, ci al tuturor oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate, al tuturor cetățenilor țării”.

În spiritul indicațiilor date de secretarul general al partidului, Arhivele Statului, care dețin documente bogate în informații din domenii de activitate multiple, sînt nemijlocit implicate în rezolvarea problemelor economice de strictă actualitate cum ar fi localizarea unor surse energetice și de minereuri pentru punerea lor în circuitul economic.

* Articolele publicate mai jos reprezintă comunicările susținute la conșfătuirea organizată la Craiova în ziua de 19 mai 1983, la sediul Filialei Arhivelor Statului județul Dolj.